

Eser, İcra, Yapım ve Yayınların Kullanılması ve/veya İletilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

(Bu mevzuat sayfaları Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından derlenmekte ve güncellenmektedir.)

Resmi Gazete Tarihi: 08.06.2004 Resmi Gazete Sayısı: 25486

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 41 ve 43 üncü maddeleri çerçevesinde, eser, icra, yapım ve yayınların kullanılması ve/veya iletilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik eser, icra, fonogram ve yayınların kullanılması ve/veya iletilmesi, bu kullanım ve/veya iletimi yapan mahaller ve kuruluşların sınıflandırılması, iletim ve/veya kullanımlardan kaynaklanan ödemelere ilişkin sözleşmelerin yapılması, bu sözleşmelerin yapılmasında ortaya çıkan uzlaşmazlıkların hallinde uzlaştırma usulü ve bu amaçla oluşturulacak uzlaştırma komisyonunun çalışması, komisyona başvuru halinde alınacak ücretler ile diğer usul ve esasları kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik 5846 sayılı Kanunun değişik 41, 42, 42A, 42B ve 43 üncü maddeleri ile 5846 sayılı Kanuna 5101 sayılı Kanunla eklenen Geçici 6 ncı madde çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen tanımlardan:

a) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını

b) Kanun: 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununu,

c) Mahal: Eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanan ve/veya ileten girişi ücretli veya ücretsiz umuma açık yerleri,

d) Yayın kuruluşu: Eser, icra, fonogram ve yapımları yayınlayan ve/veya ileten radyo-televizyon kuruluşları, uydu ve kablolu yayın kuruluşları ile mevcut veya ileride bulunacak teknik imkanlardan yararlanarak yayın, iletim ve/veya yeniden iletim yapacak kuruluşları,

e) (Değişik: RG 23/9/2004-25592) Meslek kuruluşu: Kullanıcı konumundaki mahal ve kuruluşları temsil eden, kendi kanunu ile kurulmuş ve tanımlanmış kamu kurumu niteliğindeki üst meslek kuruluşlarını,

f) Meslek birliği: 5846 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve aynı Kanun ile tanınmış hakların idaresini ve takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak üzere kurulmuş, idari ve mali açıdan Kültür ve Turizm Bakanlığının denetimine tabi birlikleri,

g) Uzlaştırma Komisyonu: 5846 sayılı Kanunun 41 ve 43 üncü maddelerinde öngörülen sözleşmelerin yapılmasında ortaya çıkabilecek uzlaşmazlıkların halli amacıyla oluşturulacak Komisyonu,

h) Tespit Komisyonu: Ortak tarife yapılmış olması halinde, aynı alanda faaliyet gösteren meslek birliklerinin, tarifelere esas olmak üzere her takvim yılının başında, alandaki temsil kabiliyetleri ile temsil ettikleri eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlara ilişkin kullanım oranlarını tespit ederek Bakanlığa bildirmemeleri halinde Bakanlıkça oluşturulacak Komisyonu, ifade eder.

Umuma Açık Mahallerde Eser, İcra, Fonogram, Yapım ve Yayınların Kullanılması ve/veya İletilmesi

Madde 5- Girişi ücretli veya ücretsiz umuma açık mahaller; eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanım ve/veya iletilmesine ilişkin Kanunun 52 nci maddesine uygun sözleşme yaparak hak sahiplerinden veya üyesi oldukları meslek birliklerinden izin alır ve sözleşmelerde yazılı malî hak

ödemelerini bu madde hükümlerine göre yaparlar.

Eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanan ve/veya ileten umuma açık mahaller; mahallin bulunduğu bölgenin özelliği, mahallin nitelik ve niceliği, fikrî mülkiyete konu eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların mahalde sunulan ürün veya hizmetin ayrılmaz bir parçası ve ürün veya hizmete katkısı olup olmadığı ve benzeri hususlar dikkate alınmak suretiyle yönetmelik eki (EK: A) cetvelle sınıflandırılmıştır.

Faaliyet gösterdikleri sektörlerde; eser sahipleri ve/veya bağlantılı hak sahipleri meslek birlikleri, yapılan sınıflandırmaya bağlı olarak eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanımından ve/veya iletiminden kaynaklanan ödemelere ilişkin tarifeleri tespit eder. Meslek birlikleri ile umuma açık mahaller arasındaki sözleşmeler, bu tarife bedelleri veya taraflarca yapılabilecek müzakereler sonucu belirlenecek bedeller üzerinden yapılır.

Eser, İcra, Fonogram Ve Yapımların Yayınlanması ve/veya İletilmesi

Madde 6- Radyo-televizyon kuruluşları, uydu ve kablolu yayın kuruluşları ile mevcut veya ileride bulunacak teknik imkânlardan yararlanarak yayın ve/veya iletim yapacak kuruluşlar, yayınlarında yararlanacakları opera, bale, tiyatro ve benzeri sahneye konmuş eserlerle ilgili olarak hak sahiplerinden önceden izin almak zorundadır.

Bu kuruluşlar sahneye konmuş eserler dışında kalan eser, icra, fonogram ve yapımlar için ilgili alan meslek birlikleri ile Kanunun 52 nci maddesine uygun sözleşme yaparak izin almak, söz konusu yayın ve/veya iletimlere ilişkin ödemeleri bu birliklere yapmak ve kullandıkları eser, icra, fonogram ve yapımlara ilişkin listeleri bu birliklere bildirmek zorundadır.

3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun çerçevesinde faaliyet gösteren radyo-televizyon kuruluşları Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından yönetmelik eki (Ek: B) cetvelle, anılan Kanun dışında kalan ve yayın ve/veya iletim yapan diğer kuruluşlar ise Bakanlık tarafından yönetmelik eki (Ek: C) cetvelle sınıflandırılmıştır.

Faaliyet gösterdikleri sektörlerde eser sahipleri ve/veya bağlantılı hak sahipleri meslek birlikleri, yapılan sınıflandırmaya bağlı olarak eser, icra, fonogram ve yapımların yayın ve/veya iletiminden kaynaklanan ödemelere ilişkin tarifeleri tespit ederler. Meslek birlikleri ile kuruluşlar arasındaki sözleşmeler, bu tarife bedelleri veya taraflarca yapılan müzakereler sonucu belirlenecek bedeller üzerinden yapılır.

Meslek Birliklerinin Yükümlülükleri

Madde 7- Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasını teminen:

a. Meslek birlikleri temsil ettikleri eser, icra, fonogram ve yapımlar ile üyelerine ilişkin bilgileri, Bakanlığa bildirmek zorundadır. Bu bildirimler her üç ayda bir güncellenir ve Bakanlıkça gerekli görülen bilgiler oluşturulan ortak veri tabanı üzerinden ilgili taraflara açılır.

b. Eser sahipleri alanında kurulmuş meslek birlikleri veya bağlantılı hak sahipleri alanında kurulmuş meslek birlikleri veya aynı sektörlerde faaliyet gösteren meslek birlikleri, bir araya gelerek protokole bağlamak suretiyle ortak tarifeler belirleyebilir. Ortak tarifeler protokole taraf meslek birlikleri açısından bağlayıcıdır.

Yukarıdaki fıkranın radyo-televizyon kuruluşlarının yayınları bakımından uygulanmasında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kayıtları esas alınır.

Meslek Birliklerince Tarife Tespitine İlişkin Esaslar

Madde 8- Meslek birliğine üye eser veya bağlantılı hak sahiplerinin alenileşmiş veya yayımlanmış tüm eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlarına ilişkin haklarının takibi meslek birliğine verilecek yetki belgesine göre yapılır.

Mahaller ve/veya yayın kuruluşları tarafından kullanılan ve/veya iletimi yapılan eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlar üzerinde hak sahibi olan gerçek veya tüzel kişiler, bunların kullanımına ve/veya iletimine ilişkin ödemelerin yapılmasını ancak yetki verdikleri meslek birlikleri aracılığı ile talep edebilirler. Sinema eserleri bakımından bu fıkranın uygulanması zorunlu değildir.

Meslek birlikleri sözleşme yapılabilmesi için idaresini sağladıkları haklara ilişkin ücret tarifelerini süresinde belirlemek ve belirlenen tarifeleri ve bu tarifelerdeki her türlü değişikliği süresinde duyurmakla yükümlüdür. Meslek birlikleri bu tarifelerde, kendi maddî ve/veya manevî menfaatleri bakımından gerekli gördükleri her türlü indirim veya ödeme kolaylığını sağlayabilir.

Tarifelerin tespit edilmesinde; tarifelerin uluslararası uygulamaların ülkenin ekonomik ve toplumsal

koşullarına uyarlanabilirliği göz önünde bulundurularak makul seviyede belirlenmesi ile teknolojik alandaki değişimlerin yanı sıra eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların yaratıldığı ve kullanıldığı sektörlerin yapısını tahrip edici, üretimi ve kullanımı engelleyici ve genel kabul görmüş uygulamalara zarar verici bir etki yaratılmaması, rekabeti bozucu şartlar oluşturulmaması, yapılan sınıflandırma, ilgili sektörlerdeki ürün fiyatları ve bu sektörlerin gayrisafi millî hâsıladaki payı, eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanım ve/veya iletim sıklığı, birim fiyat veya götürü usulü ödeme, ödeme plânı ve benzeri hususlar esas alınır.

Ortak Tarife Belirlenmesi

Madde 9- Aynı alanda ve/veya sektörde faaliyet gösteren birlikler, tarife tespitinde, sözleşme yapılmasında ve Kanunun uygulanması ile ilgili diğer iş ve işlemlerde birlikte hareket edebilir veya ortak tarife belirleyebilir.

Ortak tarife yapılmış olması halinde, aynı alanda faaliyet gösteren meslek birlikleri, tarifelere esas olmak üzere her takvim yılının başında, alandaki temsil kabiliyetleri ile temsil ettikleri eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlara ilişkin kullanım oranlarını tespit ederek Bakanlığa bildirmek zorundadır.

Sözleşmeler

Madde 10- Meslek birlikleri, tarifeler veya ortak tarifeleri her yılın Eylül ayında kullanıcıları temsil eden meslek kuruluşları ile Bakanlığa bildirir ve kamuoyuna duyururlar. Mahaller veya yayın kuruluşları, müzakere ve sözleşme yapılmasına ilişkin verecekleri bağlayıcı nitelikteki yetki belgeleri ile üye oldukları meslek kuruluşları aracılığıyla da tarifeleri veya ortak tarifeleri müzakere edebilir ve sözleşme yapabilir.

Ancak, tarifelerin götürü usulde tespit edilmesi halinde umuma açık mahaller sadece meslek kuruluşları aracılığı ile müzakere edebilir ve sözleşme yapabilir.

Uzlaşmazlık Hali

Madde 11- Umuma açık mahaller veya yayın kuruluşları veya meslek kuruluşları ile meslek birlikleri arasında tarifeler veya ortak tarifeler üzerinde Ekim ayında uzlaşma sağlanamaması ve sözleşme yapılamaması halinde, en geç bu ayın sonuna kadar, meslek birlikleri ve/veya meslek kuruluşları tarafından bu tarifelerin Bakanlıkça oluşturulacak uzlaştırma komisyonunda müzakere edilmesi talep edilebilir.

(Ek: RG 23/9/2004-25592) Talebi içeren dilekçenin ekinde, başvuru ücretinin yatırıldığını gösterir banka dekontu, meslek kuruluşlarının temsil ettikleri kullanıcı konumundaki mahal ve kuruluşları içerir liste ile müzakere ve sözleşme yapılmasına ilişkin olarak bu mahal ve kuruluşlardan almış oldukları bağlayıcı nitelikteki yetki belgelerinin Bakanlığa sunulması zorunludur. Bakanlık, talebin ve uzlaşmazlık konusunun özelliğine göre gerekli görebileceği diğer belgeleri de talep sahiplerinden isteyebilir.

Uzlaştırma Komisyonu

Madde 12 - Taraflardan birinin talebi ve Bakanlığın uygun görmesi halinde, tarifeleri müzakere etmek üzere, talep tarihinden itibaren, Bakanlık tarafından onbeş gün içinde Uzlaştırma Komisyonu oluşturulur. Komisyon Bakanlıktan bir, Rekabet Kurumundan iki temsilci ve ilgili meslek birlikleri ile kullanıcıları temsil eden meslek kuruluşlarının birer temsilcisinden oluşur. Aynı usulle, komisyon üye sayısı kadar yedek üye seçilir.

Bakanlık temsilcisi aynı zamanda komisyon başkanıdır. Komisyonun sekretarya hizmetleri Bakanlık ilgili birimi tarafından yürütülür.

Komisyon, oluşturulduğu tarihten itibaren onbeş gün içinde, raporunu hazırlayarak, Bakanlığa ve taraflara bildirir. Umuma açık mahaller, yayın kuruluşları ve meslek birlikleri, Komisyon raporunun açıklandığı tarihten itibaren onbeş gün içinde, meslek birliklerinin açıklamış oldukları tarifeleri veya müzakereler neticesinde uzlaşmaya vardıkları tarifeleri sözleşmeye bağlayabilir.

Tarifelere ilişkin sözleşmelerde takvim yılı esas alınır ve bu tarifeler takvim yılı başından itibaren geçerli olur.

Sözleşme Yapılmaması

Madde 13- Meslek birliklerince belirlenen tarife veya ortak tarifeler üzerinden sözleşmenin yapılmaması halinde, taraflarca yargı yoluna başvurulabilir. Yargılama sürecinde, bir önceki yıl sözleşme yapmış olan mahaller veya yayın kuruluşları ilgili meslek birlikleri aksini bildirmediğiçe, dava konusu tarifenin 1/4'ünü dava sonuçlanıncaya kadar her üç ayda bir meslek birlikleri adına açılmış banka hesabına yatırmak suretiyle eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanabilir ve/veya iletebilir. Bir önceki yıl sözleşme yapmamış umuma açık mahaller veya yayın kuruluşları ile

ilk defa sözleşme yapacak olanların bu fıkrada öngörüldüğü şekilde eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanabilmeleri ve/veya iletebilmeleri ise ilgili meslek birliklerinin iznine bağlıdır. Dava sonuçlanıncaya kadar bu şekilde ödenen miktar, mahkeme kararıyla tespit edilen tarife bedelinden mahsup edilir.

Yukarıdaki fıkranın uygulanması bakımından, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, yayınlarında yer verdiği eser, icra, fonogram ve yapımları her üç ayda bir meslek birliklerince belirlenen yıllık tarifinin 1/4'ünü yatırmak suretiyle kullanabilir.

Tarifelerin tespit edilmesinde ve uzlaşmazlıkların halinde, 5846 sayılı Kanunun 42/A maddesinin üçüncü fıkrası ile bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde yer alan, tarife tespitine ilişkin esaslar dikkate alınır.

Komisyon Başvuru Ücreti Ve Komisyon Üyelerine Yapılacak Ödemeler

Madde 14- Komisyon başvuru ücreti; komisyon üye sayısı ve üyelere yapılacak ödemeler ile sekreteryaya hizmetlerine ilişkin masraflar ve benzeri hususlar dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir ve her yılın Eylül ayı içinde ilgililere bildirilir. Bakanlıkça uygun görülmesinden ve bu ücretin başvuru sahiplerince Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılmasından sonra Komisyona yapılan başvuru geçerli sayılır.

Komisyonlarda görev yapan komisyon üyelerine, yılda on toplantı gününden fazla olmamak üzere her toplantı günü için (2000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden Bakanlıkça toplantı ücreti ödenir.

Kullanım Oranlarının Bildirilmemesi

Madde 15- Ortak tarife yapılmış olması halinde, aynı alanda faaliyet gösteren meslek birliklerinin, tarifelere esas olmak üzere her takvim yılının başında, alandaki temsil kabiliyetleri ile kullanıcıların beyanları doğrultusunda temsil ettikleri eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlara ilişkin kullanım oranlarını tespit ederek Bakanlıkça bildirmemeleri halinde ilgili meslek birliklerinin dağıtımına ilişkin hesabına Bakanlıkça, yükümlülüklerini yerine getirinceye kadar tedbir konulması yetkili mahkemeden istenebilir.

Bu oranların tespitinde anlaşma sağlanamaması ve/veya bu oranların Bakanlıkça bildirilmemesi halinde, Bakanlıkça oluşturulacak Tespit Komisyonu kullanıma göre bu tespiti yapar. Bu tespit yapıncaya kadar, sözleşme yapmış kullanıcılar, ödemeleri gereken meblağı, Bakanlığın talebi üzerine mahkemece belirlenmiş tevdi mahalline yatırırlar.

Burada toplanan meblağ, komisyon çalışma giderleri mahsup edildikten sonra, ilgili meslek birlikleri arasında, komisyonca tespit edilen orana ya da herhangi bir aşamada, birliklerin aralarında anlaşmaları halinde, mutabakata vardıkları kullanım oranına göre paylaşılır. Komisyon Bakanlık, Rekabet Kurumu ve ilgili meslek birliklerini temsilen birer kişiden oluşur. Bakanlık temsilcisi aynı zamanda komisyon başkanıdır. Komisyon kararlarına yargı yolu açık olup, görevli mahkeme ilgili ihtisas mahkemesidir.

Yönetmelik Hükümlerine Aykırı Davrananlar Hakkında Uygulanacak Hükümler

Madde 16- Kanunun 42/A maddesinin üçüncü fıkrası ile bu Yönetmelikte belirlenen esaslara göre Tarifelerin düzenlenmediği tespit edildiği takdirde, meslek birlikleri Bakanlıkça yazılı olarak bir defa uyarılır, uyarının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde kusurun giderilmemesi halinde, meslek birliği ikinci kez uyarılır. Kusurun ikinci uyarının tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde de giderilmemesi halinde, Bakanlık en geç üç ay içinde olağanüstü genel kurul yapmak üzere üyeleri davet eder.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 17- 16/9/1997 tarihli ve 23112 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Televizyon Programlarının Yayınlanmasından Önce Yayın Kuruluşlarınca Uyulması Gereken Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" ile 15/9/2001 tarihli ve 24524 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Fikir ve Sanat Eserlerinin Radyo ve Televizyon Yayınlarında Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 - Kanunun 41 ve 43 üncü maddeleri ile bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde tarifelerin belirlenmesi ve sözleşmelerin yapılmasına ilişkin öngörülen usul, bu maddelerde yer alan süreler beklenmeksizin 5101 sayılı Kanunun yayımı tarihinden itibaren carî yıl esas alınmak suretiyle uygulanır.

5101 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce meslek birlikleri ile umuma açık mahaller ve yayın kuruluşları arasında imzalanmış bulunan yayın sözleşmeleri, bütün hükümleri ile bu sözleşmelerde belirtilen sürelerin sonuna kadar geçerlidir.

Bu Yönetmelik ile yapılan sınıflandırmaya bağlı olarak tarifelerin meslek birlikleri tarafından en geç bir ay içerisinde ilk defa ilân edilmesinden veya duyurulmasından itibaren altı ay içinde izin almak ve bu altı ay içinde sözleşme yapmak üzere meslek birliklerine müracaat eden mahaller ve/veya yayın kuruluşları cari yıl itibarıyla üçer aylık dönemler için meslek birlikleri yıllık tarifelerinin 1/4'ünü ödeyerek eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanmaya ve/veya iletimini yapmaya en fazla altı ay süreyle devam edebilirler. Bu fıkra hükümleri Kanunun 41 ve 43 üncü maddelerinde öngörülen usulün uygulanmasına engel teşkil etmez.

Yürürlük

Madde 18- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19- Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür.